

rincz városbíró költségjegyzékéből, másik Kőmives Ferencz városi magyar rendü tanácsos és sáfár polgár hivatalosan vezetett költség-lajstromából van kivonatozva. Mind a kettő, de főleg az utóbbi, ugy nyelvészeti, mint mivelődés történeti szempontból sok tekintetben érdekes.

E tekintetben csak állításom igazolására idézem néhány feljegyzését. Ilyenek: a febr. 14-re tett azon feljegyzés, hogy a városbíró „zakacij boldisart kijlte az fejedelem paranciolatiara valamij vasfazakal feijerwara az galfy meniekezeijere“; febr. 28-ról midőn a „Byro Vram az ket Vraim vtan, kiket az galfij¹⁾ meniekezeiyere valasztottak volt eo kmek, Kalmár Janos²⁾ és Herczeg gaspar³⁾ vram vttan, miért hogij Eo magok izentek volt, 4 ejtel malosat kijldett, meliet az fejedelemnek attanak aiandekba.“ Nem kevésbé érdekes a következő feljegyzés: „11 marcij valasztottak eo kmek tanaciul kolosuarij balint⁴⁾ es tymar gelij (sic)⁵⁾ vramat letara gecij Janoshoz az Darocij gaspar dolga feleol“ midőn a gondos városi tanács 10 narancs (drbja 8 denár), három font gesztenye (fontja 20 dr.) s két ejtel malozsával (96 dr.) kedveskedtek a főurnak; a midőn pedig Ghyczy János ezután másodnappal Kolozsvárra érkezett, bíró uram meghagyásából, Kőmives Ferencz, a napló író sáfár polgár, ajándékba fél borjut (58 dr.), 4 tyukot (24 dr.), 9 ejtel bort (ejtele 4 pénz), s a város zabjából egy köblöt (36 dr.) küldött. Ellenben a határ kijárásra felkérendő itélő-mesternél jun. 25 én: két véka cseresznye, egy cseber „hivelykes borsó“, két ejtel malosa, 10 narancs és „10 pinz arra retek“-kel kedveskedett a város küldöttsége.

E feljegyzések minden más érdekessége felett, ránk nézve legtöbb becses azok birnak, melyek a vértanúi halállal 1579-ben elhalt egyházalapító, Dávid Ferencz élete legválságosabb időpontjáról nyujtanak némi tájékozást.

Ime az érintett adatok egymás mellé állítva.

XL.

Venerando viro D. Francisco Davidis Pastori Ecclesiae Claudiopolitanae, et Ecclesiarum Vngaricarum Superintendenti in Transylvania. S. P. D.

¹⁾ Gálfi János értendő. — ²⁾ Városi tanácsos volt a magyar rendről. — ³⁾ Városi tanácsos a szászok közül. — ⁴⁾ Városi tanácsos volt magyar részről. — ⁵⁾ Értendő: Hertel Gergely városi tanácsos a szászok részéről.

Qvis patriae casus et plurima vulnere nostrae
 Spectans, non largis fletibus ora riget?
 Aut in nos rabidi fera torquent spicula Turcae,
 Turcae quos pietas flectere nulla potest.
 Aut falsi Stygio nati de flumine uates,
 Corrupto uiolant dogmate corda pium.
 Et de coelesti doctrina quivis Arator,
 Iudicium pleno uendicat ore sibi.
 Quem probat hic, alius culpam spernit'que docentem,
 Pro Domini Verbo somnia mundus amat.
 Certé haec uenturae sunt vltima signa ruinae,
 Pectore quam toto ut differat, oro, Deus.
 Felices nimium patriae qui vulnere sanant,
 Et quorum in uotis cura ea fixa manet.
 Tu quia Caucaseos nequis ense retundere Turcas,
 Quod iubet officium praemeditanter agis.
 Obstruis Haereticum ueris rationibus ora,
 Vis saluari animas corpora si pereant.
 Cornua fregisti Claudis et Olentibus Hircis,
 Pro grege Diuino praelia iusta gerens.
 Hoc meritum propter tibi tota Ecclesia grates
 Precipue uero patria tristis, agit.
 Huic ego coniunctus quo possum munere, testor,
 Me non ingrati nomen amare uiri.
 Haec modo quo dantur mea carmina suscipe vultu,
 Non donum, mentem sed mage dantis ama.
 Ipse Deus mentem spectat, non munera dantis,
 Paruula sic possunt dona placere Deo.
 Vive diu patriae decus immortale ruentis,
 Vive nec irati Doemonis arma time.
 Dux Magnus Michael pugnat radiantibus armis,
 Semper in excubijs pro grege statque suo.
 Huic committe Duci tua multa negocia fido,
 Ille sibi curae te sinit esse: Vale.

Christianus Schesaeus Minister Eccle-
 siae Claudiopolitanae.

Hegedüs István magyar fordítása szerint ez óda így hangzik:
Tisztelendő Dávid Ferencz urnak, a kolozsvári egyház lelkészének
és az erdélyi egyházak superintendensének. Ezer üdvöt kíván.

Hejh! ki ne sirna könyet gyász sorsodon, oh haza, néked!

Látva sötét búdat és sajgó sebeid'!

Vagy rabló török ontja mi ránk záporral a kopját,

Kit nem hat soha meg irgalom és kegyelem,

Vagy a sok álpróféta, ez undok, pokoli fajzat

Hinti közénk mérgét rontva kegyes sziveket,

S hirdeti fennyen sok botor és sok parlagi *) fő is:

Őt táplálta csupán menybeli szent tudomány,

Kit az egyik követ azt kicsinyelve kerüli a másik,

Álmokat űz a világ isteni Ige helyett.

Ám a közelgő végromlásnak előjele mindez:

Hárítsd el a veszélyt oh könnyörületes ég!

Boldog az, ki a hon sebeit bekötözgeti irral

És csak e vágy, ez ohaj tölti be hű kebelét.

Te ha nem is tudod a törököt kardoddal elűzni,

A mire tisztet hív, teljesited hiven azt.

Mert ha beszéded zeng, elnémul minden eretnek

S a lelkekre mosolyg földön a mennyei üdv.

Szarvát törte kezed meg az undok sánta kosoknak

Az Úr nyájáért: szállva tusára hiven.

Érdemidért hálás az egész Egyház te irántad,

Ámde kivált hálát a szomorú haza mond.

Ime fogadd e csekély adományt a költő kezéből,

Hálás szivbül eredt hála sugallta e dalt!

És oh fogadd azt szivbül a mint én szivbül ajánlom.

Nem az ajándékot: nézd te csupán az adót.

Isten is arra tekint, mily szivbül eredt adományunk,

Igy fogad el kegyesen bármi kis áldozatot.

Élj te soká, e hanyatlo hazának dísze, virága.

Ne rettegj a pokol rád rohanó seregét.

Fénysugarak nyilait lelöelve Mihály, a nagy angyal

Őrt hű nyájáért éberem áll örökön.

Bizd e vezérre magad, hittetl bizd minden ügyed rá,

Gondja leszen te reád szüntelen: Áldjon az ég.

Schesaens Keresztély, a kolozsvári egyház papja.

*) E sorban lehet hogy az Arator név-, és Szántó István-ra való célzás, mely esetben így olvasandó: hirdeti fennyen bármely Arator szerte világgá. stb. Ford.